

del. Dijk.

Het product bestond uit 2 deelen: grove vezels (werk) en fijne (feemel). Het werk werd gebruikt voor het stoffeeren van stoelzittingen en dichting; voor dikke touw, zijl voor kerkklokken, lijn voor paarden, voor kalverzijltjes, „hoejes”, (een knot garen heet hier 'n „hoeje” garen) en tenslotte voor de onderlaag, waar wollen dekens op geweven worden (ketting), alsmede voor verband tegen lendenjicht. Feemel werd gesponnen en geweven tot doek en dekens, zelfs tot fijn linnen. Loodwit in verf-vorm (d.i. aangemengd met lijnolie) en feemel werden als dichtingsmiddel voor buizen en kranen gebruikt. De in elkaar passende buizen werden ingesmeerd met genoemde verf, waardoor eenige vezels feemel gedraaid werden. Zoo vormde het in drogen toestand een hard geheel.

Daar al dit werk bij de bedrijven tot in de puntjes verzorgd moest zijn, werd het gezegd „het is feemel” ook op ander secuur werk toegepast. „Hee is 'ne feemeleer” werd gezegd van iemand, die alles tot het uiterste uitpluisde en indirect tot iemand die het onderste uit de kan wilde hebben.

In sommige streken van Europa wordt de mannelijke hennep „feemel” (van femina) genoemd, omdat zij zwakker gebouwd en minderwaardig van vezel is; de vrouwelijke heet daar „mächel” (van mascula), omdat ze vruchtbaar en sterker is. Uit deze tegenspraak is wellicht het woord „feemel” in bovenstaand versje te verklaren.

Voor het weven bestond een bijzondere inrichting, die nog al ingewikkeld was, en waarbij de werkmán wel kon zitten, maar toch zich heen en weer moest verschuiven: „hee heet 'ne brooksboam wie 'ne weever”.

Habets schrijft in Limburgsche Wijsdommen dat binnen Heer en Keer wegens de vele brandongelukken bij het kempdrogen en -breken, ieder dit moest verrichten driehonderd passen van het naastgelegen huis, op straffe van drie goudgulden en vergoeding van de schade.

De zaden werden verwijderd door dorschen en daarna naar de oliemolen gebracht. Zij bevatten olie en ook veel eiwit, waardoor ze als vogelvoeder zeer gezocht zijn.

Met de hennep-teelt verdween hier ook de hennep-eter (*Orobancha ramosa*) die op de wortels woekerde.

In oorlogstijd werd door vogelliefhebbers nog wel een kleine partij hennep in den tuin gezaaid.

A. DE WEVER - Nuth.

WONINGNOOD?

door

L. KNOLS
Beek

Van roodstaartjes is het bekend dat zij alle mogelijke gaatjes als nestgelegenheid benutten. Dat holle buffers van een spoorwagen uitgekozen worden, wekt dan ook geen verwondering. Het is echter merkwaardig dat in een dagelijks gebruikte wagon het legsel niet mislukt. Van nabij mocht ik het meemaken hoe in een buffer een paartje zijn nest bouwde en 5 jongen groot bracht.

Toen de woonplaats bekend was, hadden de diertjes alle mogelijke medewerking. Bij stilstand werd de wagon direct losgekoppeld om de vliegopening vrij te maken. Op het terrein van de S.B.B. te Lutterade had de wagon een vaste standplaats. Elke dag werd hij echter een of meerdere malen weggereden over een afstand varieërend van 1 tot 3 km. Het duurde soms uren voordat hij weer terug was. In den broedtijd reden de vogels rustig in hun woning mee; toen de jongen groot waren, verplaatsten zij zich met het nest. Op elke standplaats werden zij gevoederd en ze groeiden voorspoedig op.